

## Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets förordning om Europeiska fiskerifonden"

(KOM(2004) 497 slutlig – 2004/0169 CNS)

(2005/C 267/08)

Den 1 december 2004 beslutade rådet att i enlighet med artikel 37 i EG-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ovan nämnda yttrande.

Facksektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 18 april 2005. Föredragande var **Gabriel Sarró Iparraguirre**.

Vid sin 417:e plenarsession den 11–12 maj 2005 (sammanträdet den 11 maj) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 84 röster för, 1 röst emot och 5 nedlagda röster:

### 1. Inledning

1.1 Den 1 januari 2003 trädde reformen av den gemensamma fiskeripolitiken i kraft. Dess syfte är att ge förutsättningar för ett hållbart utnyttjande av levande akvatiska resurser och vattenbruk i samband med en hållbar utveckling, samtidigt som miljömässiga, ekonomiska och sociala aspekter beaktas på ett väl avvägt sätt.

1.1.1 Tidigare hade Europeiska rådet antagit förordning (EG) nr 2371/2002 av den 20 december 2002 om bevarande och hållbart utnyttjande av fiskeresurserna inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken <sup>(1)</sup>.

1.2 Den rättsliga grunden för EU:s insatser inom den gemensamma fiskeripolitiken är avdelning II i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 37. Denna politik har från första början varit en viktig strukturell faktor och har under de senaste 20 åren bidragit till en modernisering av fiskerinäringen i dess helhet.

1.3 För att kunna uppnå den gemensamma fiskeripolitikens särskilda mål måste EU se till att säkra både fiskets framtid och vattenbrukssektorns utveckling på lång sikt, genom ett hållbart utnyttjande av resurserna och minskad miljöpåverkan, och därmed genomföra betydande strukturella anpassningar för att skapa jämvikt mellan resurserna och fiskekapaciteten.

1.4 De strukturella anpassningarna medför stora förändringar i fiskerisektorn och kräver åtgärder för att bevara de mänskliga resurserna inom fiskerinäringen, tillhandahålla de nya kunskaper som behövs för att man skall kunna bidra till ett hållbart utnyttjande av fiskeresurserna och utvecklingen av vattenbruket, och för att bevara den socioekonomiska strukturen i kustområdena. Detta kan ske genom att man antar kompletterande åtgärder för omställning av områden som påverkas av omstruktureringen av fiskerinäringen.

<sup>(1)</sup> EGT L 358, 31.12.2002.

1.5 Den gemensamma fiskeripolitiken och finansieringen av de strukturella reformerna av denna politik ombesörjdes t.o.m. den 31 december 2002 av de fleråriga utvecklingsprogrammen och kommer fram till den 31 december 2006 att ombesörjas genom Fonden för fiskets utveckling (FFU).

1.5.1 Den rättsliga ramen för allt detta kommer att förenklas avsevärt, i och med att det föreliggande förslaget till förordning ersätter eller ändrar bestämmelserna i förordningarna (EG) nr 1260/1999 <sup>(2)</sup>, (EG) nr 1263/1999 <sup>(3)</sup>, (EG) nr 2792/1999 <sup>(4)</sup> och (EG) nr 366/2001 <sup>(5)</sup>.

### 2. Allmänna kommentarer

2.1 Mot bakgrund av ovanstående anser EESK att det föreliggande förslaget till förordning om Europeiska fiskerifonden är nödvändigt, eftersom det fr.o.m. den 1 januari 2007 ger kontinuitet åt Fonden för fiskets utveckling (FFU), som i enlighet med dess sista förordning upphör den 31 december 2006. Förslaget till förordning skapar därmed en ny finansiell mekanism för perioden från den 1 januari 2007 till den 31 december 2013.

2.2 Sammanfattningsvis kan man säga att förslaget till förordning innehåller dubbla mål för Europeiska fiskerifonden. Dels skall fonden som finansieringsinstrument utgöra en integrerad del av den gemensamma fiskeripolitiken, komplettera åtgärder för förvaltning av resurserna, bidra till anpassningen av sektorns produktionsstrukturer för att garantera ett hållbart utnyttjande av fiskeresurserna, och skapa de nödvändiga förutsättningarna för hållbarhet i ekonomiskt, miljömässigt och socialt hänseende. Dels skall den säkerställa sammanhållningen mellan de befolkningsgrupper och områden som är verksamma inom fiskerinäringen.

2.3 EESK anser att man bör lägga särskild vikt vid att Europeiska fiskerifonden uppfyller målet ekonomisk sammanhållning, dvs. främjar tillväxten och den strukturella anpassningen i de mindre utvecklade regionerna och därvid ständigt utgår från en harmonisk, balanserad och hållbar utveckling av de ekonomiska verksamheterna, sysselsättningen och personalresurserna samt från behovet av miljöskydd och miljöförbättring.

<sup>(2)</sup> EGT L 161, 26.6.1999.

<sup>(3)</sup> EGT L 161, 26.6.1999.

<sup>(4)</sup> EGT L 337, 30.12.1999.

<sup>(5)</sup> EGT L 55, 24.2.2001.

2.4 Kommittén anser att det finns anledning att ge vissa kommentarer och rekommendationer till kommissionen beträffande förslaget till förordning.

### 3. Särskilda kommentarer

3.1 Europeiska fiskerifonden grundar sig på ett förenklat instrument, med en enda förordning och en enda fond för gemenskapsstöd. EESK anser att denna lösning är utmärkt, eftersom den utan tvivel kommer att bidra till att fonden blir effektivare.

3.2 För effektivitetens skull koncentreras de operativa programmen till fem prioriterade områden i förslaget till förordning, och alla tekniska detaljer som skulle kunna hindra genomförandet och uppföljningen av programmen utelämnas. Programprocessen blir kortare, programkomplementen med detaljerade åtgärder utgår, betalningssystemet förenklas, medlemsstaterna får ta sitt ansvar för genomförandet av gemenskapsbudgeten, och reglerna för stödberättigande skall med vissa undantag utarbetas på medlemsstatsnivå.

3.2.1 Enbart det faktum som vi redan har nämnt, att förslaget till förordning ersätter eller ändrar bestämmelserna i fyra gällande förordningar, ger en uppfattning om förenklingen av detta regelverk.

3.2.2 Kommittén välkomnar dessa bestämmelser, eftersom den ser positivt på förenkling av åtgärder under förutsättning att subsidiaritetsprincipen tillämpas korrekt och att medlemsstaterna får möjlighet att bestämma vilka konkreta åtgärder anslagen skall koncentreras till.

3.2.3 De fem prioriteringarna i förslaget till förordning är följande:

- a) Åtgärder för anpassning av EU:s fiskeflotta.
- b) Vattenbruk, beredning och saluföring av fiske- och vattenbruksprodukter.
- c) Åtgärder av gemensamt intresse.
- d) Hållbar utveckling i kustfiskeområden.
- e) Tekniskt stöd.

3.3 I avdelning I anges den föreslagna förordningens "Syfte och allmänna regler". Kommittén är i stort sett positiv till hur kommissionen har utformat avdelning I, men vill ge följande kommentarer:

3.3.1 Kommittén anser att man bör skilja mellan "fiskare som är fartygsägare" och "anställda fiskare" i artikel 3.

3.3.2 Kommittén föreslår att stödet från fonden skall ha ytterligare ett syfte, nämligen att "bibehålla en hög kvalitet på

arbetsplatserna och förbättra arbetsmiljöförhållandena med avseende på arbete, säkerhet och hygien".

3.3.3 Kommittén stöder de principer om subsidiaritet, gemensam förvaltning och jämställdhet som föreskrivs i förslaget till förordning, och anser att principerna skall tillämpas korrekt och att medlemsstaterna skall få besluta om konkreta åtgärder på detta område.

3.3.4 När det gäller finansieringen föreslår kommissionen åtaganden motsvarande 4 963 miljoner euro i 2004 års priser för perioden 2007–2013. Av dessa medel skall 0,8 procent avsättas för tekniskt stöd från kommissionen till en rad åtgärder som ingår i förslaget till förordning.

3.3.4.1 Av de budgetåtaganden som finns tillgängliga för Europeiska fiskerifonden skall 75 procent anslås till regioner som omfattas av konvergensmålet, och de resterande 25 procenten skall anslås till de övriga regionerna. I enlighet med bilaga 1 i förslaget till förordning skall dessa 75 procent fördelas så att regionerna i de nya medlemsstater som omfattas av konvergensmålet tilldelas 1 702 miljoner euro och andra regioner som omfattas av konvergensmålet tilldelas 2 015 miljoner euro. De resterande 1 246 miljonerna euro skall fördelas mellan EU:s övriga regioner.

3.3.4.2 Det är oroväckande att det avsatta beloppet inte är så stort att det täcker alla åtaganden i förslaget till förordning.

3.3.5 Kommittén anser att kriterierna för fördelning mellan medlemsstaterna i artikel 13 i förslaget till förordning är lämpliga, eftersom avsikten är att fördela de anslagna åtagandebemyndigandena med utgångspunkt i fiskerinäringens storlek i medlemsstaten, den omfattning i vilken fiskeansträngningen måste anpassas, antalet sysselsatta inom fiskerinäringen och kontinuiteten i pågående åtgärder. Det bör dock framhållas att man i samband med kriteriet "kontinuiteten i pågående åtgärder" bör beakta i vilken mån medlemsstaterna följer gemenskapsbestämmelserna, särskilt när det gäller de fleråriga utvecklingsprogrammen.

3.4 Avdelning II, "Strategiska riktlinjer", och avdelning III, "Programarbete", handlar om upplägget för EU:s strategiska riktlinjer, de nationella strategiska planer för fiskerinäringen som alla berörda medlemsstater skall utarbeta i enlighet med gemenskapsstrategierna och de operativa program för perioden från den 1 januari 2007 till den 31 december 2013 som medlemsstaterna skall utarbeta i enlighet med den nationella strategiska planen. De operativa programmen, som skall vara förenliga med gemenskapsstrategin och de särskilda målen för den gemensamma fiskeripolitiken och annan gemenskapspolitik, skall utarbetas i enlighet med riktlinjerna i förslaget till förordning och godkännas av kommissionen.

3.4.1 När de operativa programmen har godkänts av kommissionen genomförs de och kan ses över så fort det uppstår problem i genomförandet eller har förekommit viktiga strategiska förändringar, eller när det är motiverat för att åstadkomma sund förvaltning.

3.4.2 Enligt förordningen skall medlemsstaterna under alla omständigheter och senast den 30 april 2011 lämna en rapport till kommissionen om genomförandet av den nationella strategiska planen, och senast den 31 oktober 2011 lämna en rapport till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om genomförandet av de nationella strategiska planerna och EU:s strategiska riktlinjer.

3.4.3 EESK anser att upplägget i förslaget om strategiska riktlinjer är konsekvent, i och med att man börjar med EU:s strategiska riktlinjer, fortsätter med de nationella strategiska planerna och avslutar med motsvarande operativa program. Kommittén vill dock ifrågasätta om tre månader är tillräckligt lång tid för att utarbeta en nationell strategisk plan, med tanke på planens omfattning, svårigheterna med utformningen, som behöver ske genom samarbete ("partnerskap"), och det antal regioner som finns i vissa kustländer.

3.5 I avdelning IV behandlas Europeiska fiskerifondens medfinansiering, med utgångspunkt i de fem prioriteringar som nämnts i punkt 3.2 ovan.

3.5.1 När det gäller prioritering 1, "Åtgärder för anpassning av EU:s fiskeflotta", föreslår kommissionen mot bakgrund av förordning (EG) nr 2371/2002 tre centrala handlingslinjer som grundar sig på medfinansiering av följande:

- a) Offentligt stöd till fartygsägare och besättning som berörs av nationella planer för att anpassa fiskeansträngningen.
- b) Investeringar ombord på fartyg som är minst fem år gamla, för modernisering av enbart delen ovanför huvuddäck i syfte att förbättra säkerheten ombord, arbetsvillkoren och produkternas kvalitet, under förutsättning att moderniseringen inte leder till att fartygets fångstkapacitet ökar.
- c) Socioekonomisk kompensation till stöd för flottförvaltningen, dvs. främjande av flera olika typer av sysselsättning för fiskare, utbildning som är inriktad på annat arbete än fiske samt förtidspensionering.

Denna handlingslinje omfattar även finansiering av fortbildning och fortbildningsincitament för unga fiskare som vill bli ägare till ett fiskefartyg för första gången.

3.5.1.1 Den första handlingslinje – omnämnd i punkt 3.5.1 – som kommissionen erbjuder sig att medfinansiera är offent-

ligt stöd till fartygsägare och besättning som berörs av nationella planer för att anpassa fiskeansträngningen i följande fall:

- Återhämtningsplaner.
- Nödåtgärder.
- Utebliven förnyelse av fiskeavtal med tredje land.
- Utarbetande av förvaltningsplaner.
- Nationella planer för utträde ur flottan med en varaktighet av högst två år.

3.5.1.1.1 I artikel 24 i förslaget till förordning anges att de nationella planerna för anpassning av fiskeansträngningen inte får ha en längre varaktighet än två år.

3.5.1.1.1.1 I förordning (EG) nr 2371/2002 anges att återhämtningsplanerna och förvaltningsplanerna skall vara fleråriga.

3.5.1.1.1.2 Att de nationella planerna för anpassning av fiskeansträngningen inte skall ha en längre varaktighet än två år är ett krav som enligt kommitténs åsikt kan orsaka allvarliga problem i medlemsstaterna, eftersom man kräver omfattande insatser på kort tid och eftersom återhämtningsplanerna är fleråriga. Kommittén anser att det stöd till de nationella planerna för anpassning av fiskeansträngningen som föreskrivs i artikel 23 a i förslaget till förordning bör ha en varaktighet på minst fyra år.

3.5.1.1.2 Kommissionen föreslår att de nationella planerna för att anpassa fiskeansträngningen skall omfatta åtgärder för definitivt respektive tillfälligt upphörande av fartygs fiskeverksamhet, inom ramen för prioritering 1.

3.5.1.1.2.1 I förslaget till förordning anges att definitivt upphörande av ett fartygs fiskeverksamhet endast kan uppnås genom skrotning av fartyget eller dess omställning till ickekommersiella syften. Kommittén anser att omställningen bör ske till andra verksamheter än fiskeri, men att det inte bör spela någon roll om de är kommersiella eller inte, eftersom kommissionen själv främjar viss kommersiell omställning (fisketurism). Kommittén anser även att omställning skall kunna omfatta definitiv export av fartyg till tredje land och till samriskföretag, under förutsättning att forskningsrapporter styrker att ett överskott inom fiskepotentialen gör det möjligt att utveckla ett hållbart fiske i tredje lands vatten.

3.5.1.1.2.2 I detta sammanhang anser EESK fortfarande, vilket framgår i kommitténs yttrande om reformen av EU:s fiskeripolitik (<sup>6</sup>), att "samriskföretag är ett möjligt instrument för att ställa om fiskeflottan och samarbeta med tredje land om samarbets- och utvecklingspolitiken".

(<sup>6</sup>) (EUT C 85, 8.4.2003).

3.5.1.1.2.3 Slutligen är kommittén oroad över de kriterier i artikel 25 som används för att fastställa nivån på det offentliga stöd som fartygsägare beviljas för skrotning. Stödets storlek varierar i förhållande till fartygets pris på den nationella marknaden samt dess försäkringsvärde, omsättning, ålder och tonnage. Kommittén menar att dessa kriterier kan orsaka problem eller t.o.m. diskriminering inom fiskerisektorn, beroende på vilket värde som fastställs i det enskilda landet, och uppmanar därför kommissionen att eftersträva alternativa och rättvisare kriterier för alla medlemsstater.

3.5.1.1.3 Förutom att fonden kan bidra till finansieringen av tillfälligt upphörande av fartygs fiskeverksamhet, som ett led i planerna för anpassning av fiskeansträngningen, anges i kommissionens förslag till förordning att fonden får bidra till finansieringen av ersättning för tillfälligt upphörande till fiskare och fartygsägare under högst sex månader vid en naturkatastrof eller någon annan exceptionell händelse som inte beror på resursbevarande åtgärder.

3.5.1.1.3.1 Kommittén fäster stor vikt vid att kommissionen är så förtseende inför naturkatastrofer och andra exceptionella händelser.

3.5.1.2 Investeringarna ombord på fiskefartyg begränsas, när det gäller fartyg som är minst fem år gamla, till modernisering av delen ovanför huvuddäck för att förbättra säkerheten ombord.

3.5.1.2.1 Förslaget till förordning utesluter därmed möjligheten att medfinansiera byte av ett fartygs huvudmotor.

3.5.1.2.2 Förutom sjöräddnings- och kommunikationssystemen, som normalt befinner sig ovanför huvuddäck, är fartygens säkerhet normalt koncentrerad till huvuddäck och lägre delar.

3.5.1.2.3 När en huvudmotor behöver bytas ut handlar det helt klart om fartygets säkerhet, och bytet behöver inte innebära någon ökning av maskinstyrkan och därmed inte heller av fiskekapaciteten. Trots att förordning (EG) nr 2371/2002 begränsar moderniseringsmöjligheterna till den utrustning som befinner sig ovanför huvuddäck, föreslår kommittén därför att kommissionen skall överväga att låta investeringarna ombord på fiskefartyg omfatta byte av huvudmotorn av strikta säkerhetsskäl.

3.5.1.2.4 Kommittén gör denna framställning också med tanke på det långsiktiga bibehållande av fiskeflottan som reformen av den gemensamma fiskeripolitiken skall leda till.

3.5.1.2.5 Förutom de ovannämnda investeringarna i säkerhet ombord föreskriver förslaget till förordning finansiering av utrustning som gör det möjligt att ombord bevara fångster som inte får kastas över bord, utrustning för vissa pilotprojekt samt utrustning som minskar fiskets inverkan på

livsmiljöer och havsbotten. Kommittén samtycker till dessa förslag.

3.5.1.3 I förslaget till förordning föreskrivs – och kommittén stöder denna bestämmelse – att stödet till medfinansiering av ovannämnda utrustning skall ökas med 20 procent när det gäller fartyg som bedriver ”småskaligt kustfiske”.

3.5.1.4 Slutligen välkomnar EESK förslagens socioekonomiska åtgärder, som främst rör fiskare som till följd av reformen av den gemensamma fiskeripolitiken blir tvungna att överge fisket. Kommittén anser dock att dessa socioekonomiska åtgärder bör innefatta stöd till fortbildning och omskolning för fiskare som fortsätter att vara verksamma inom havsfisket.

3.5.1.4.1 Enligt kommittén bör inte bara fiskare, utan även deras organisationer, få ta emot sådan socioekonomisk kompensation som nämns ovan.

3.5.1.4.2 Det är beklagligt att unga fiskare som vill bli ägare till ett fiskefartyg för första gången endast får stöd till sin sjöfarts- och fiskeriutbildning men inget stöd till fartygsbygget. Ett sådant stöd skulle kunna beviljas enligt vissa kriterier, t.ex. med avseende på storlek. EESK uppmanar med kraft kommissionen att undersöka denna möjlighet.

3.5.1.5 Kommittén är medveten om att dessa typer av medfinansiering strikt motsvarar innehållet i förordning (EG) nr 2371/2002. Men kommittén är också medveten om sin skyldighet att värna om den socioekonomiska kvaliteten i kommissionens förslag, gentemot medlemsstaterna och därmed gentemot EU-medborgarna. Vi är skyldiga att påpeka att gemenskapsfiskarna på grund av kommissionens föreslagna åtgärder kommer att övergå till arbete utanför fiskesektorn i ännu snabbare takt än tidigare, och att gemenskapens fiskeflotta försvagas, varför EU kommer att bli alltmer beroende av fiskeimport från tredje land.

3.5.1.6 Med tanke på detta och på att fisket – som är ett av de farligaste yrkena i Europa och hela världen – har det högsta antalet olycksfall på arbetsplatsen, upprepar kommittén det den tidigare gett uttryck för i yttrandena (7) om grönboken om den framtida gemensamma fiskeripolitiken respektive kommissionens meddelande om reformen av den gemensamma fiskeripolitiken. I dessa yttranden framhålls att ”gemenskapens fiskeflotta behöver förnyas och moderniseras, och att man då skall satsa på kvalitet vid förpackningen av fångsten, bättre arbetsförhållanden ombord och större säkerhet för besättningen”. Kommittén uppmanar kommissionen att återigen ta ställning till förslaget i slutsatserna i yttrandet om reformen av den gemensamma fiskeripolitiken, nämligen att offentligt stöd ”även i fortsättningen [bör] vara tillåtet för förnyelse och modernisering av fiskeflottan”, under förutsättning att fiskeresurserna tillåter detta.

(7) CESE 1369/2002 (EUT C 85, 8.4.2003) och CESE 1315/2001 (EGT C 36, 8.2.2002).



3.5.2 I prioritering 2 behandlas möjligheterna att avsätta fondmedel för investeringar i "vattenbruk, beredning och saluföring av fiske- och vattenbruksprodukter". I förslaget till förordning klargör man vilka investeringar i vattenbruk, beredning och saluföring som är stödberättigade, och vilka åtgärder inom dessa investeringar som är stödberättigade, och sedan förklarar man att stödet till sådana investeringar är förbehållet mikroföretag och små företag.

3.5.2.1 Det enda skälet till kommissionens förbehåll är att mikroföretag och små företag utgör 90 procent av vattenbrukets producentnät. EESK menar att subsidiaritetsprincipen bör tillämpas tydligt inom denna prioritering. När medlemsstaterna utarbetar sina nationella strategiska planer och fastställer sina särskilda mål, bör den enda begränsningen för finansieringen av projekt vara att dessa är ekonomiskt och kommersiellt genomförbara, med syftet att förbättra företagets konkurrenskraft. I detta sammanhang anser kommittén att Europeiska fiskerifondens medfinansiering bör vara inriktad på lönsamma företag, i första hand mikroföretag och små företag som har noggranna modeller för sin verksamhet. Endast genom dessa företag kan man behålla det ekonomiska och sociala nätverk som krävs för att förbättra livsvillkoren och värna om miljön. Därför begär kommittén att medfinansiering, även om den i första hand är avsedd för mikroföretag och småföretag, även skall kunna beviljas andra typer av ekonomiskt livskraftiga företag.

3.5.2.2 Eftersom de båtar som används för vattenbruk inte bidrar till ökade fiskeansträngningar och därmed inte påverkar resurserna, anser kommittén att förslaget till förordning bör ta upp fondens medfinansiering av nybyggnation av denna typ av båtar.

3.5.2.3 Inom ramen för de stödberättigade åtgärderna bör förslaget till förordning behandla möjligheten att bevilja stöd till investeringar för att göra de nuvarande produktionssystemen effektivare i biologiskt och ekonomiskt hänseende, så att man kan utnyttja ny teknik som både är miljövänlig och gör produktionen lönsam.

3.5.2.4 När det gäller vattenbruk innehåller förslaget en nyhet som kommittén fäster stor vikt vid. Det är ett ekonomiskt bidrag i form av kompensation för vattenbruksmetoder som hjälper till att skydda och förbättra miljön och till att bevara naturen för att uppnå unionens mål när det gäller fisket och miljön. En rad villkor är knutna till denna kompensation.

3.5.2.5 Kommittén anser dock att det är praktiskt taget omöjligt att uppfylla kraven i artikel 31.4 i förslaget till förordning. När medlemsstaterna utformar sina operativa program för 2006 kan de varken förutse förlorade intäkter, extra kostnader eller huruvida det behövs ekonomiskt stöd för att genomföra projektet under vart och ett av de följande sju åren. Därför anser EESK att artikel 31.4 bör strykas.

3.5.2.6 Fondens bidrag till åtgärder för folk- och djurhälsa är enligt kommitténs uppfattning tillräckliga, både när det gäller kompensationen till skaldjursodlare som tillfälligt upphör att skörda odlade blötdjur på grund av föroreningar och finansieringen av bekämpning av patologiska risker inom vattenbruket.

3.5.2.7 Kommittén anser även att de stödberättigade åtgärderna rörande beredning och saluföring i förslaget till förordning är lämpliga, som tidigare påpekats under förutsättning att de inte begränsas till mikroföretag och småföretag.

3.5.2.8 Denna prioritering bör även tydligt omfatta stöd till fiske i insjöar och andra vattendrag, en typ av fiske som är grundläggande i vissa av EU:s medlemsländer.

3.5.3 Prioritering 3 i förslaget till förordning handlar om "åtgärder av gemensamt intresse". Här föreskrivs att fonden får stödja gemensamma åtgärder av begränsad varaktighet, som kan genomföras med aktivt deltagande av branschfolk eller av organisationer som handlar på producenternas eller andra organisationers vägnar, har erkänts av förvaltningsmyndigheten och bidrar till att förverkliga målen för den gemensamma fiskeripolitiken. Men trots att det i principerna för stöd anges att åtgärderna kan genomföras av "branschfolk", står det även att fonden får stödja gemensamma åtgärder av begränsad varaktighet, "som i normala fall inte skulle stödjas av ett privat företag". Bilaga II i förslaget till förordning möjliggör inte privata aktörers stöd till de icke-produktiva investeringar som ingår i grupp 1 och som bl.a. omfattar alla föreslagna investeringar i prioritering 3. Därför anser kommittén att fonden bör kunna finansiera gemensamma åtgärder av begränsad varaktighet som privata företag sökt stöd för.

3.5.3.1 EESK anser att fondens stöd till "gemensamma åtgärder", enligt artikel 36 är tillräckligt. Åtgärderna definieras i fyra mycket omfattande punkter och möjliggör ett urval av mål som är viktiga för fiskerisektorn och vattenbruket.

3.5.3.2 Det är oroväckande att "åtgärder avsedda att skydda och utveckla den akvatiska faunan" i artikel 37 är av uteslutande teknisk karaktär, t.ex. utplacering av fasta eller flyttbara anordningar för att skydda och utveckla den akvatiska faunan eller restaurering av inre vattenvägar för lekområden och vandringsvägar för vandrande arter. Det görs inga hänvisningar till den vetenskapliga uppföljning som krävs, och direkt utsättning är utesluten. Kommittén uppmanar kommissionen att som villkor för fondens bidrag till denna typ av åtgärder uttryckligen kräva vetenskaplig uppföljning och bedömning av behovet av stöd till utsättning av vissa vandrande arter. Dessutom begär kommittén att privata aktörer som har intressen på detta område och kan uppfylla de fastställda målen skall räknas till de organ som får genomföra denna typ av åtgärder.

3.5.3.3 Kommissionen redogör tydligt för medfinansiering av investeringar i fiskehamnar. EESK anser att det till de fem punkterna i definitionen bör läggas en sjätte, om uppbyggnad och underhåll av mottagningsstrukturer för gemenskapsfiskare som återvänder från havet och inte är bosatta i den hamn där de går i land.

3.5.3.4 Kommittén ser positivt på upplägget för "Marknadsföring och utveckling av nya avsättningsmöjligheter", eftersom Europeiska fiskerifondens stöd främst går till gemensamma åtgärder, som bl.a. är inriktade på avsättning för överskottsarter eller underutnyttjade arter, främjande av produkter som framställs på ett miljövänligt sätt och kampanjer för att förbättra fiskerinäringens image.

3.5.3.5 När det gäller "pilotprojekten" i artikel 40 anser kommittén att man bör införa ett stycke som ger möjlighet att stödja projekt för experimentellt fiske som pilotprojekt, på villkor att dessa uppfyller målen för bevarande av resurserna och att man tillämpar mer selektiva metoder, i enlighet med den nuvarande Fonden för fiskets utveckling (FFU).

3.5.3.6 Kommittén anser även att denna prioritering bör utökas med nödvändiga åtgärder för förbättrad vetenskaplig rådgivning, i enlighet med förslagen i kommissionens meddelande "Förbättrad vetenskaplig och teknisk rådgivning för förvaltningen av gemenskapens fiske" <sup>(8)</sup>. För detta ändamål anser kommittén att man bör finansiera havsforskningskampanjer, socioekonomiska studier över effekterna av drastiska återhämtningsåtgärder för fiskbestånd, vetenskaplig rådgivning till sektorn samt de regionala rådgivande nämndernas verksamhet, genom att ge finansiellt stöd till forskarna som om de ingick i dessa nämnder.

3.5.3.7 Kommittén anser även att stödet till bildandet av producentorganisationer och deras funktion bör bibehållas, i enlighet med den nuvarande Fonden för fiskets utveckling.

3.5.4 Den uppsättning åtgärder som ingår i prioritering 4, "Hållbar utveckling i kustfiskeområden", visar att fonden tillsammans med andra gemenskapsinstrument kommer att stödja hållbar utveckling och förbättringar av livskvaliteten i stödberättigade kustfiskeområden. Vidare klargörs att detta stöd ingår i en heltäckande strategi som skall kombineras med insatserna för att uppnå den gemensamma fiskeripolitikens mål, särskilt med tanke på dess socioekonomiska följder.

3.5.4.1 De flesta åtgärderna i denna prioritering syftar till omställning i kustområden som är beroende av fisket, eftersom utvecklingen i dessa områden inte kan fortsätta att vara knuten till fiskerinäringen. De åtgärder för hållbar utveckling som inriktas på annan verksamhet än fiske i dessa områden bör föregås av en vetenskaplig och tillräckligt jämförande analys av den lokala fiskerinäringen, och både forskare och fiskerisektorn i det berörda området bör medverka i analysen.

3.5.4.2 I förslaget till förordning fastslås att varje medlemsstat i sitt operativa program skall förteckna de områden som berättigar till stöd från fonden för hållbar utveckling i kustområden.

3.5.4.3 Detta upplägg är i linje med subsidiaritetsprincipen, som kommissionen kontinuerligt framhåller som grunden för en korrekt tillämpning av förslaget till förordning. Kommissionen själv förvanskar dock principen när den föreskriver att de stödberättigade områdena måste uppfylla vissa kriterier, som i vissa fall är långtifrån realistiska. Ett exempel är kravet på att områdena skall bestå av kommuner med färre än 100 000 invånare. Därför begär EESK att detta kriterium för urval av stödberättigade områden stryks.

3.5.4.4 Kommittén anser att tillämpningen av subsidiaritetsprincipen är fundamental i detta sammanhang, när kommissionen väl har fastställt de stödberättigade åtgärderna. Kommissionen uppmanas att i förslaget till förordning ge medlemsstaterna rätt att förteckna de stödberättigade områdena med utgångspunkt i den enskilda medlemsstatens egna kriterier.

3.5.4.5 Slutligen föreskrivs i denna prioritering att åtgärderna till stöd för hållbar utveckling i kustfiskeområden skall genomföras inom ett visst territorium av en grupp lokala offentliga eller privata parter som kallas "kustaktionsgrupp" (KAG).

3.5.4.6 Kustaktionsgrupperna består av aktörer som förvaltar stödet, och de måste fastställa bestämmelser för sin funktion som garanterar administrativ och finansiell kapacitet, fullständig öppenhet och därmed ett fullgott genomförande av åtgärderna.

<sup>(8)</sup> EUT C 47, 27.2.2003.

3.5.4.7 EESK anser det önskvärt att arbetsmarknadens parter på förhand godkänner kustaktionsgruppernas sammansättning.

3.5.5 Europeiska fiskerifondens åtgärder avslutas med prioritering 5, som rör det tekniska stödet. Syftet med denna prioritering, som omfattar direkta initiativ eller åtgärder från kommissionens sida, är att finansiera de åtgärder för förberedelse, övervakning, administrativt och tekniskt stöd, utvärdering, revision och kontroll som kommissionen bör vidta i fråga om Europeiska fiskerifonden samt de åtgärder som medlemsstaterna kan föreslå för de operativa programmen i samma avseende.

3.5.5.1 I förslaget till förordning fastställs övre gränsen för det tekniska stödet till 0,8 procent av det årliga beloppet, och stödet till medlemsstaterna fastställs till högst 5 procent av det totala anslagsbeloppet för varje operativt program.

3.5.5.2 Kommittén anser att de åtgärder som är berättigade till finansiering och gränserna för finansieringen är lämpliga.

#### 4. Allmänna kommentarer

4.1 Förslaget till förordning innehåller en rad allmänna bestämmelser om åtgärdernas "effektivitet" och "offentlighet", "stöd från fonden", "förvaltning, övervakning och kontroller" och "Kommittén för Europeiska fiskerifonden".

4.1.1 Kommittén stöder alla dessa bestämmelser, eftersom de garanterar fondens funktion, förvaltning och öppenhet.

#### 5. Slutsatser

5.1 Förslaget till förordning om Europeiska fiskerifonden kommer att fungera som ett finansiellt instrument som kompletterar resursförvaltningsåtgärderna och innebär en anpassning av produktionssektorns strukturer i enlighet med den gemensamma fiskeripolitiken. Mot bakgrund av allt detta stöder EESK rent allmänt kommissionens förslag.

5.2 Den period som förordningen skall gälla, från den 1 januari 2007 till den 31 december 2013, och klausulen om att rådet skall se över förordningen inom denna period är enligt kommitténs uppfattning lämpliga.

5.3 Kommittén anser även att målen och de allmänna bestämmelserna för åtgärderna i fråga är mycket lämpliga, men uppmanar kommissionen att tillämpa subsidiaritetsprincipen i så vid bemärkelse som möjligt, och låta medlemsstaterna välja vilka åtgärder anslagen skall koncentreras till. Kommittén föreslår också att stödet från fonden skall ha ännu ett syfte, nämligen att "bibehålla en hög kvalitet på arbetsplatserna och förbättra arbetsmiljöförhållandena med avseende på bland annat säkerhet och hygien".

5.4 Kommittén anser att perioden för att utarbeta en nationell strategisk plan, tre månader, är alltför kort med tanke på

planens omfattning, svårigheterna med utformningen, som behöver ske genom samarbete ("partnerskap"), och det antal regioner som finns i vissa kustländer.

5.5 När det gäller prioritering 1, "Åtgärder för anpassning av EU:s fiskeflotta", är fondens åtgärder en följd av den text som rådet antog under reformen av den gemensamma fiskeripolitiken. EESK anser dock att EU bör behålla en fungerande och konkurrenskraftig fiskeflotta både inom och utom sin exklusiva ekonomiska zon, och att detta är kommissionens ansvar. Därför uppmanar kommittén kommissionen att överväga följande förbättringar av prioritering 1:

— Stödet till de nationella planerna för anpassning av fiskeansträngningen bör ha en varaktighet på minst fyra år.

— Stödet till definitivt upphörande av fiskeverksamhet bör inte endast gälla skrotning av fartyg, utan även omställning till andra verksamheter än fiske samt export till tredje land och samriskföretag.

— Kriterierna för att beräkna nivån på det offentliga stödet till skrotning bör bli rättvisare.

— Av säkerhetsskal bör byte av huvudmotorn betraktas som en stödberättigad investering ombord på fiskefartyg.

— De socioekonomiska åtgärderna bör innefatta stöd till fortbildning och omskolning för fiskare som fortsätter att vara verksamma inom havsfisket.

— En fungerande fiskeflotta bör bibehållas genom renovering och modernisering av fiskefartygen, under förutsättning att den ekonomiska situationen tillåter detta.

5.6 När det gäller prioritering 2, "Vattenbruk, beredning och saluföring av fiske- och vattenbruksprodukter", anser kommittén att subsidiaritetsprincipen bör komma i första rummet, så att medlemsstaterna får besluta om hur fondens ekonomiska insatser skall genomföras på bästa sätt, så att investeringar från mikroföretag och småföretag prioriteras och det enda förbehållet blir att projekten är ekonomiskt och kommersiellt genomförbara, med syftet att förbättra företagens konkurrenskraft.

5.7 När det gäller prioritering 3, "Åtgärder av gemensamt intresse", anser kommittén att fonden bör kunna finansiera gemensamma åtgärder av begränsad varaktighet som privata företag ansökt om samt de investeringar som krävs för att förbättra den vetenskapliga och tekniska rådgivningen för förvaltningen av gemenskapens fiske.

5.8 I prioritering 4, "Hållbar utveckling i kustfiskeområden", är endast områden som består av kommuner med färre än 100 000 invånare stödberättigade. Kommittén anser att detta krav bör strykas och att man bör tillämpa subsidiaritetsprincipen, så att varje medlemsstat får rätt att förteckna sina stödberättigade områden med utgångspunkt i sina egna kriterier.

5.9 Kommittén stöder prioritering 5, "Tekniskt stöd", eftersom de åtgärder som är berättigade till finansiering och gränserna för finansieringen är lämpliga.

5.10 EESK anser att Europeiska fiskerifonden även uttryckligen bör omfatta stöd till fiske i insjöar och andra vattendrag, en typ av fiske som är grundläggande i vissa av EU:s medlemsländer. Kommittén rekommenderar att ordet "sjö-" ersätts med ordet "inlandsvatten-" i förslaget till rådets förordning, avdelning I kapitel II punkt 4 e samt genomgående i dokumentet.

5.11 Systemen för förvaltning, övervakning och kontroll av fonden har kommitténs fulla stöd, eftersom de är mycket lämpliga och nödvändiga för att Europeiska fiskerifonden skall fungera effektivt.

5.12 Mot bakgrund av ovanstående stöder Europeiska ekonomiska och sociala kommittén kommissionens förslag till förordning om Europeiska fiskerifonden, och uppmanar samtidigt kommissionen att ta hänsyn till kommentarerna i detta yttrande.

Bryssel den 11 maj 2005

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Anne-Marie SIGMUND

### Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till rådets beslut om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel"

(KOM(2004) 501 slutlig – 2004/0170 CNS)

(2005/C 267/09)

Den 22 oktober 2004 beslutade rådet att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om ovan nämnda yttrande.

Facksektionen för Ekonomiska och monetära unionen, ekonomisk och social sammanhållning, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 15 april 2005. Föredragande var **Umberto Burani**.

Vid sin 417:e plenarsession den 12 maj 2005 antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 118 röster för, 2 röster emot och 15 nedlagda röster:

#### 1. Inledning

1.1 I artikel 9 i rådets beslut om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel<sup>(1)</sup> anges att kommissionen före den 1 januari 2006 skall göra **en allmän översyn av systemet för egna medel** för perioden 2007–2013 och eventuellt lägga fram ändringsförslag. Europaparlamentet har å sin sida uttryckligen **begärt en översyn av bidragskriterierna**. Kommissionen har därför i överenskommelse med rådet lagt fram föreliggande förslag. Kommissionen har haft en svår och komplicerad uppgift på grund av ärendets tekniska karaktär, men frågan har framför allt varit politiskt känslig eftersom den berör förbindelserna mellan medlemsstaterna och mellan dessa och de egna medborgarna.

1.2 Den tekniska delen av dokumentet är inte lättförståelig ens för personer med kunskaper om principerna för offentliga finanser. Kommissionen är dock värd en eloge för att ha gjort sitt yttersta för att dokumentet skall kunna diskuteras åtminstone av specialister och förstås av beslutsfattarna. Till förslaget

har bifogats en rapport<sup>(2)</sup> med en redogörelse för den nuvarande situationen och fördelarna och nackdelarna med de olika alternativen. Det ingår också en teknisk bilaga<sup>(3)</sup> som behandlar ekonomiska aspekter och som innehåller detaljerade redovisningsuppgifter samt matematiska och ekonomiska uppgifter.

1.3 EESK tänker därför koncentrera sig på frågor som direkt berör **rättvisa finansiella bidrag och mekanismer för bidrag och fördelning av avgifter och vinster** mellan medlemsstaterna, särskilt som de svårförståeliga tekniska resonemangen ibland kan skymma den ekonomiska och politiska betydelsen av deras effekter. Det är dessutom svårt att entydigt definiera en "rättvis" mekanism för egna medel, eftersom den omfattar

<sup>(1)</sup> EGT L 253, 7.10.2000, s. 42.

<sup>(2)</sup> KOM(2004) 505 slutlig.

<sup>(3)</sup> KOM(2004) 505 slutlig, vol. II.